

Eerste Kamerleden bij tweede zitting Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa

De tweede deelsessie van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa (PACE) vond plaats in Straatsburg van 20 tot en met 24 april 2026. Namens Nederland waren aanwezig de Eerste Kamerleden [Daan Roovers](#) en [Gala Veldhoen](#) (beiden GroenLinks-PvdA), [Tekke Panman](#) (BBB), [Rian Vogels](#) (VVD, delegatieleider), [Carla Moonen](#) (D66) en [Alexander van Hattem](#) (PVV). Op de agenda stonden onder meer het aannemen van een rapport over afschaffing van de doodstraf van Gala Veldhoen, een actualiteitendebat om de inspanningen op te voeren voor de instelling van het Speciaal Tribunaal voor de misdaad van agressie tegen Oekraïne en het verbeteren van de uitvoering van het Verdrag van Istanbul. De Raad van Europa-Museumprijs werd uitgereikt aan het Young V&A in Londen, de vestiging van het Victoria and Albert Museum voor kinderen, jongeren en gezinnen. Mihai Popșoi, vicepremier en minister van Buitenlandse Zaken van de Republiek Moldavië, lichtte als halfjaarlijkse voorzitter van de Raad van Europa het werk van het Comité van Ministers – het uitvoerende orgaan van deze instelling - toe. Tijdens deze zitting bereikte de Assemblée voor het eerst in haar 77-jarige bestaan een gelijk aantal vrouwelijke en mannelijke parlementsleden, mede mogelijk gemaakt door wijziging van de regels. De delegatie sprak met de Nederlandse Permanent Vertegenwoordiger bij de Raad van Europa, Tanja Gonggrijp, en haar team. Gonggrijp is één van de vijf kandidaten voor de positie van plaatsvervangend secretaris-generaal bij de Raad van Europa, waarover de Assemblée tijdens de juni-zitting gaat stemmen.

Universele afschaffing doodstraf

Als algemene rapporteur namens de PACE verdedigde Gala Veldhoen haar rapport ‘naar een universele afschaffing van de doodstraf onder alle omstandigheden’ op 22 april. Veldhoen verwelkomde de wereldwijde trend richting beperking en afschaffing van de doodstraf. “Tegelijkertijd ben ik diep verontrust over het feit dat sommige landen de doodstraf blijven handhaven en executies blijven uitvoeren, waarvan het aantal in 2024 en 2025 is toegenomen. Nog vorige week bleek uit een rapport over Iran een sterke escalatie van het gebruik van de doodstraf als instrument van politieke repressie en intimidatie,” zei Veldhoen. Met de aanneming van de resolutie waarin staat dat het aannemen van de doodstrafwet in dat land onverenigbaar is met de waarden van de Raad van Europa, veroordeelde de Assemblée de Israëliëse wet die de doodstraf uitbreidt op een wijze die duidelijk discriminerende effecten heeft voor Palestijnen, en riep zij Israël op deze wet in te trekken of niet toe te passen. Mogelijke opschorting van de waarnemersstatus van Israël bij de PACE is momenteel in behandeling bij de commissie politieke zaken. Daan Roovers benadrukte het opnieuw invoeren door landen van de doodstraf in hun wetgeving als volstrekt onwenselijk en absoluut onaanvaardbaar. “Hoewel de afschaffing van de doodstraf lange tijd als vanzelfsprekend werd beschouwd, is er de afgelopen periode sprake geweest van een duidelijke terugslag in de strijd tegen de doodstraf,” sprak Roovers en memoreerde in haar bijdrage de woorden van de Franse schrijver Albert Camus die de doodstraf de meest voorbedachte moord noemt en straf tot pure wraak reduceert, “Hij roept op om ook in tijden van oorlog en crisis mens te blijven,” sprak Roovers. Bij de opening van de tentoonstelling ‘Draw me abolition’ voorafgaande aan het debat stelde Veldhoen dat de PACE nooit enige terugval op dit punt zal accepteren. “Ongeacht het misdrijf is er geen plaats voor de doodstraf in een staat die de mensenrechten respecteert en de waarden van de Raad van Europa hooghoudt.”

Oproep tot uitvoering van de Istanbul Conventie

Op 22 april sprak de Assemblee over verbetering van de uitvoering van de Istanbul Conventie. In de aangenomen resolutie roept PACE op tot universele ratificatie en volledige uitvoering van dit verdrag tegen huiselijk geweld, bijna twaalf jaar nadat het in werking trad. Daarbij waarschuwt PACE dat georganiseerde desinformatiecampagnes en onvoldoende middelen de effectiviteit ervan ondermijnen. Carla Moonen, die namens de ALDE-fractie het woord voerde, onderstreepte de in het rapport gesignaleerde crisis van straffeloosheid. “Slechts één op de tweehonderd verkrachtingen in de Europese Unie leidt tot een veroordeling. Dat betekent dat 99% van de slachtoffers niet de gerechtigheid krijgt die zij verdienen. Dit is geen marginaal falen. Dit is een systemisch falen,” aldus Moonen.

Resolutie over de Magnitsky-zaak en witwaspraktijken

Op 22 april nam de Assemblee de resolutie aan over ‘het volgen van de opbrengsten van de door Sergei Magnitsky aan de kaak gestelde misdaad en het ter verantwoording roepen van de daders’. Het rapport onderzoekt hoe de opbrengsten van de door Magnitsky blootgelegde grootschalige fraude, ondanks eerdere bevrozing, deels zijn vrijgegeven door de Zwitserse autoriteiten zonder vervolging. Rian Vogels die namens de ALDE-fractie sprak, merkte op dat het rapport gaat over de geloofwaardigheid van onze rechtsstelsels wanneer deze worden geconfronteerd met grootschalige corruptie, grensoverschrijdende witwaspraktijken en ernstige mensenrechtenschendingen. “Dat gebeurt op een zorgvuldige, feitelijke en evenwichtige wijze, volledig in overeenstemming met de normen en waarden van de Raad van Europa,” zei Vogels. Verder benadrukte zij dat de resolutie terecht de nadruk legt op het volgen van geldstromen en blootlegt hoe juridische lacunes ernstige criminaliteit in de hand werken.

Aansporing instelling Speciaal Tribunaal Oekraïne

In het actualiteitendebat op 23 april over de instelling van het Speciaal Tribunaal voor de misdaad van agressie tegen Oekraïne, waaraan inmiddels circa 20 landen zich hebben gecommitteerd, spoorde de Duitse Frank Schwabe staten aan om zich hierbij aan de sluiten en te zorgen voor de financiële duurzaamheid ervan. “Wij zijn de belangrijkste internationale organisatie die Oekraïne ondersteunt, niet met geld en niet met wapens, maar met politieke kracht. Wij moeten nu de stap zetten van politieke inzet naar operationele werkelijkheid,” aldus Schwabe.

Overige

Tijdens het vrije debat op 24 april sprak Van Hattem zijn zorgen uit over de vrijheid van meningsuiting, “Er lijkt in Nederland sprake van een dubbele standaard: groepen zoals Extinction Rebellion en Antifa krijgen ruimte om te demonstreren, terwijl andere protesten strenger worden aangepakt, dit roept vragen op over gelijke behandeling van vrijheid van meningsuiting” sprak hij, “als deze vrijheden onder druk staan, staat de democratie onder druk,” sloot hij af. Panman nam deel aan de Joint Meeting met de Raad van Europa-ambassadeurs op 20 april. Hierin lichtte hij de kandidatuur van Gonggrijp toe voor de functie van plaatsvervangend secretaris-generaal van de Raad van Europa. Zij is voorgedragen door de regeringen van de Benelux-lidstaten. Vogels, Roovers en Moonen (?) namen deel aan de gezamenlijke bijeenkomst van het Parlementair Netwerk voor een Gezond Milieu en Roovers aan de Women@PACE-groep over klimaat, gezondheid en gelijkheid op 22 april. Op 23 april waren Vogels en Veldhoen aanwezig bij een side event over de Chişinău-verklaring over bescherming van de integriteit van het EVRM-systeem. Tijdens de vergadering van de Monitoringcommissie op 23 april gaven Vogels en Veldhoen een update over de politieke situatie in Nederland. De

delegatieleden vervullen momenteel de volgende rapporteurschappen: Vogels over 'Het toepassen van ethische normen op de leden van alle delegaties die deelnemen aan het werk van de Parlementaire Vergadering', Panman over 'Corruptie als bedreiging voor de democratie en de rechtsstaat in Europa' en 'Bedreigingen voor het Internationaal Strafhof', Veldhoen over 'Waarborging van de mensenrechten in de door kunstmatige intelligentie aangestuurde publieke sector' en zij is algemeen rapporteur over het afschaffen van de doodstraf.

Aangenomen teksten

Zie [hier](#) de aangenomen rapporten van de eerste deelsessie van 26-30 januari 2026.